

Zpr@vodaj

ČSSZ

Podmínky výchovného, str. 1 • Rozdíl u žen a mužů, str. 2 • Transformované důchody, str. 3

Výchovné za vychované děti zvýšilo starobní důchody

Od začátku roku 2023 získává důchodce, který prokazatelně pečoval v největším rozsahu o svého potomka, nárok na zvýšení důchodu o tzv. výchovné, tedy 500 korun ke starobnímu důchodu navíc za každé dítě. U většiny žen, které se staly starobními důchodkyněmi před rokem 2023, bylo zvýšení důchodu za výchovu dětí provedeno automaticky na základě evidovaných údajů. Rozdíl je především u mužů, kteří o přiznání výchovného musí vždy zažádat. ČSSZ již během ledna automatizovaně vyplátila důchod zvýšený o výchovné více než 1,4 milionu žen. Jaké jsou všechny podmínky výchovného a jak uplatnit nárok na něj? Popíšeme si na následujících řádcích.

Smysl a cíl výchovného

Statistický rozdíl mezi výší průměrného starobního důchodu žen a mužů je výrazně v neprospěch žen. Od 1. 1. 2023 tak vstoupil v účinnost zákon, který má tuto nerovnováhu částečně zmírnit, přičemž hlavním cílem novely je ocenit zásluhy za vychované děti.

Zvýhodnění poživatelů starobních důchodů z důvodu předchozí výchovy dětí přitom existuje běžně v různých formách i v jiných státech.

Výchovné je částka, o niž se zvýší procentní výměra starobního důchodu za každé dítě, které poživatel tohoto důchodu vychoval. Zjednodušeně řečeno se o 500 korun navýší důchod každému, kdo prokazatelně v největším rozsahu vychovával dítě vlastní nebo svěřené mu do péče po dobu stanovenou zákonem, a to za každé takto vychované dítě. Pokud tedy např. paní Jana vychovala tři děti, její starobní důchod se zvýší o 1 500 korun (3 × 500 korun).

Podmínky výchovného

Výchovné je určeno těm, kteří pečovali o dítě po dobu alespoň deseti let v období do dosažení jeho zletilosti. V případě, že se osoba ujme výchovy dítěte po osmém roce jeho věku, musí péče trvat pro splnění nároku až do jeho zletilosti v délce alespoň pěti let.

Když dítě zemřelo: U starobních důchodů přiznaných po 31. 12. 2022 v případě úmrtí dítěte před dosažením pátého roku života výchovné nenáleží. Pokud dítě zemřelo po dosažení pěti let věku, bude výchovné náležet, jestliže osoba pečovala o dítě v největším rozsahu od jeho

narození do jeho úmrtí. Pro starobní důchody přiznané od data před 1. 1. 2023 je splněna podmínka výchovy, jestliže dítě zemřelo po dosažení šesti měsíců věku a bylo o něho pečováno od jeho narození až do jeho úmrtí.

Pouze jeden rodič: Nárok na výchovné bude mít vždy jen jeden z rodičů (příp. jiná osoba), který o dítě pečoval v největším rozsahu. Nelze jej tedy uplatnit na jedno dítě dvakrát nebo děleně, je však možné uplatnit nárok na základě výchovy ve větším rozsahu každým rodičem na jiné dítě.

pokračování na straně 2...

i V návaznosti na výchovné byly důchody zvýšeny celkově o 1 515 150 975 korun.